

**МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ  
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ**

**НАРЕДБА № 8121з-968 от 10 декември 2014 г.**

**за правилата и нормите за пожарна безопасност при извършване на дейности в земеделските земи**

**Раздел I**

**Общи положения**

**Чл. 1.** (1) С тази наредба се определят правилата и нормите за пожарната безопасност при извършване на дейности в земеделските земи.

(2) Дейностите по ал. 1 включват засяването на житните култури, прибирането, транспортирането, обработката, съхранението и складирането на зърно и груби фуражи.

**Чл. 2.** Изискванията на наредбата са задължителни за всички юридически и физически лица, собственици и ползватели на земеделски земи, както и лица, които преминават и/или осъществяват дейности в близост до тях.

**Чл. 3.** Всички държавни органи и неправителствени организации, собственици и ползватели на земеделски земи са длъжни да оказват съдействие на органите за пожарна безопасност и защита на населението (ПБЗН) при осъществяване на контрола по опазване на житните култури, зърното и фуражите от пожари.

**Чл. 4.** (1) Посевите от житни култури се считат за пожароопасни след настъпване на етап „Восъчна зрялост“.

(2) Настъпване на етап „Восъчна зрялост“ на посевите от житни култури се определя от съответната областна дирекция „Земеделие“ към Министерството на земеделието и храните.

(3) Органът по ал. 2 уведомява писмено кмета на съответната община и районната служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ (РСПБЗН).

(4) Кметът на общината обявява със заповед настъпването на „Восъчната зрялост“ и определя мерки за осигуряване на пожарната безопасност.

**Раздел II**

**Изисквания за опазване на земеделските земи от пожари**

**Чл. 5.** (1) Житните култури се засяват на площи не по-големи от 8000 дка, разделени чрез пожарозащитни ивици от зелени култури с широчина най-малко 50 м.

(2) Площите по ал. 1 се разделят на участъци не по-големи от 1000 дка чрез пожарозащитни ивици с широчина най-малко 10 м.

**Чл. 6.** Не се допуска паленето на открит огън, тютюнопушенето и паркирането на моторни превозни средства в площите с посеви и на разстояние, по-малко от 50 метра до тях, от настъпването на восъчна зрялост до окончателното прибиране на реколтата и изораване на стърнищата.

**Чл. 7.** (1) Ежегодно до края на месец май електроснабдителните и електроразпределителните дружества извършват проверка на въздушните електропроводи за високо и средно напрежение, пресичащи посеви с житни култури, за допустимия провес на проводниците и осигуряване на необходимите минимални разстояния за безопасно придвижване на земеделска техника.

(2) Ежегодно до края на месец май газоснабдителните дружества извършват проверка за техническото състояние на газопроводи, преминаващи през житни площи.

(3) Проверките по ал. 1 и 2 се извършват съгласувано със собствениците и/или ползвателите на земеделски земи, като се изготвят протоколи, които се изпращат до съответната РСПБЗН.

**Чл. 8.** (1) Не се разрешава извършването на ремонтни дейности по линейните обекти, преминаващи през житни площи, през периода от восъчна зрялост до прибиране на реколтата.

(2) При аварийни ситуации се допуска извършването на дейности по ал. 1 след предварително уведомяване на РСПБЗН при спазване на изискванията за пожарна безопасност.

**Чл. 9.** (1) Юридическите лица, стопанисващи републикански, общински и частни пътища, преминаващи през и/или покрай житни посеви, осигуряват механично отстраняване на сухите треви и храсти, горими предмети и материали в сервитута на пътя.

(2) Органите, стопанисващи железопътните трасета, преминаващи през и/или покрай житни площи, осигуряват поддържането на сервитута на трасето чисто от горими материали чрез почистване на тревната и храстовидната растителност, паднала дървесна маса, включително и баластовата призма и банкета.

**Чл. 10.** Физическите и юридическите лица, преминаващи покрай неожънати площи, са длъжни да спазват правилата и нормите за пожарна безопасност и с действията си да не предизвикват възникването на пожари.

**Чл. 11.** Общините и кметствата организират и провеждат мероприятия за опазването на селскостопанското имущество от пожари по смисъла на чл. 8, ал. 1 от Закона за опазване на селскостопанското имущество.

**Чл. 12.** В земеделските земи и извън тях (слогове и крайпътни ивици) не се разрешава:

1. паленето на стърнища и други растителни остатъци;
2. използването на открити огнеизточници.

**Раздел III**

**Задължения на юридическите и физическите лица, осъществяващи дейности в земеделските земи**

**Чл. 13.** (1) Юридическите и физическите лица, осъществяващи дейности в земеделските земи:

1. организират и изпълняват изискванията на наредбата;
2. уведомяват писмено съответната РСПБЗН преди започване на жътвата в площи над 100 дка;
3. подават по реда на чл. 29 от Административнопроцесуалния кодекс искане в РСПБЗН за допускане до участие в

жътвената кампания на земеделската техника; писмената форма на искането е съгласно приложение № 1;

4. парцелират и осигуряват пожарозащитни ивици в земеделските земи, засети с житни култури, съгласно изискванията на чл. 16;

5. организират или определят лице за провеждането на инструктажи за пожаробезопасна работа на лицата, изпълняващи задълженията като физическа охрана и наблюдение на посевите, и участниците в жътвената кампания, за което се изготвя и подписва протокол;

6. осигуряват спазването на условията по чл. 17, 18 и 19;

7. осигуряват земеделската техника и площадки за зареждане с леснозапалими течности (ЛЗТ) и горими течности (ГТ) с пожаротехнически средства съгласно приложение № 2;

8. носят отговорност за поддържане в изправно състояние и извършване на техническо обслужване, презареждане и хидростатично изпитване на устойчивост на налягане на пожарогасителите;

9. представят до края на месец април в РСПБЗН схеми с разположението на засетите площи с житни култури, пожарозащитните ивици, пътищата за придвижване на пожарната техника и действащите водоизточници;

10. поставят на видни места покрай площите с житни култури знаци за забрана на пушенето и паленето на открит огън в съответствие с Наредба № РД-07/8 от 2008 г. за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа (ДВ, бр. 3 от 2009 г.).

(2) Към искането по ал. 1, т. 3 се прилагат следните документи:

1. когато искането се подава от упълномощено лице – пълномощно с нотариална заверка на подписа;

2. документ за внесена държавна такса;

3. документ (копие), удостоверяващ, че съответната земеделска техника е преминала годишен технически преглед, когато се изисква съгласно Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, или периодичен технически преглед съгласно Закона за движение по пътищата.

**Чл. 14.** (1) Водачите на земеделска техника са длъжни да:

1. спазват установените правила и норми за пожарна безопасност;

2. могат да работят с наличните пожаротехнически средства;

3. осъществяват дейност в земеделските земи с техника, която е допусната до участие в жътвената кампания от органите за ПБЗН и съответства на изискванията на раздел V;

4. спазват инструкциите на завода производител за безопасната ѝ експлоатация;

5. извършват ежедневни технически прегледи за цялостното ѝ състояние и започват работа само след като установят нейната техническа изправност;

6. не допускат боксуване на управляваната от тях земеделска техника в житни площи, стърнища и в района на фуражни площадки;

7. подхождат с техниката така, че ауспуховите ѝ тръби да се намират на противоположната страна на сеновали и складиран груб фураж или леснозапалими материали;

8. зареждат с гориво на пожарообезопасени места и при неработещ двигател;

9. съхраняват горивно-смазочните материали в затворени метални съдове извън посевите на пожарообезопасени места;

10. извършват ремонти и технически обслужвания на техниката на пожарообезопасени места извън посевите и стърнищата.

(2) Допуска се при авария или техническа неизправност, непозволяващи преместване на земеделската техника, ремонтните дейности да се извършват на място, след като предварително е извършено изораване на ивица с минимална ширина 6 метра около авариралата земеделска машина.

**Чл. 15.** Лицата, изпълняващи задълженията като физическа охрана и наблюдение на земеделските земи, трябва да:

1. познават и спазват установените правила и норми за пожарна безопасност;

2. знаят местонахождението на пожаротехническите средства и да могат да работят с тях;

3. съобщават незабавно на телефон 112 при установяване на запалване или пожар;

4. познават моментното състояние на пътищата и местонахождението на водоизточниците в охраняваната и/или наблюдаваната територия.

#### Раздел IV

#### Изисквания при прибиране и съхранение на житните култури и грубите фуражи

**Чл. 16.** (1) При започване на жътвата житните култури се парцелират на площи за едnodневна работа с противопожарни ивици, широки не по-малко от 6 м, изпълнени чрез ожънване, отстраняване на сламата и изораване.

(2) Пожарозащитните ивици по ал. 1 се изпълняват и за отделяне на площите, засети с житни култури, от:

1. горски насаждения, сметища, пчелини, гробищни паркове и др.;

2. автомобилни пътища от републиканската и общинската пътна мрежа;

3. от огради на газоразпределителни и катодни станции, кранови възли и съоръжения на магистралните газопроводи, петролопроводи, газостанции, бензиностанции и други обекти.

(3) Около съоръженията (стълбове, мачтови трафопостове и др.) на въздушните електропроводи, преминаващи над житни площи, се обособяват пожарозащитни ивици с ширина не по-малко от 6 м.

(4) Изискванията по ал. 1, 2 и 3 не се отнасят за участъци с площи, по-малки от 100 дка, ако не граничат с други съседни житни блокове или с горски насаждения.

**Чл. 17.** (1) При жътва в площ над 100 дка се осигурява дежурство на трактор с водач с прикачен плуг с минимална ширина на захвата 1 м.

(2) При жътва в участъци с обща площ над 2000 дка се осигурява дежурство на трактор с водач и техника за

пожарогасене съгласно изискванията на забележката в приложение № 2.

**Чл. 18.** (1) При складиране и/или съхраняване на открито в земеделските земи грубите фуражи (слама, сено и др.) се обособяват на фигури.

(2) Фигурите са с единично тегло до 200 т и в група до 600 т.

(3) Фигурите на открито в земеделските площи се обособяват на групи върху терен, почистен от растителни остатъци, като разстоянието между фигурите е не по-малко от 15 м, а между групите е не по-малко от 50 м.

(4) Фигурите по ал. 3 се обособяват на разстояние не по-малко от 10 м от пътища и 50 м от горски насаждения, като около тях се осигуряват пожарозащитни ивици с ширина най-малко 5 м.

**Чл. 19.** Машините и съоръженията за обработка на зърно и фуражи се разполагат на разстояние не по-малко от 10 м от обособените фигури с груби фуражи.

## Раздел V

### Изисквания към земеделската техника

**Чл. 20.** (1) В жътвената кампания се използва земеделската техника, която отговаря на изискванията на производителя за безопасна експлоатация.

(2) Техниката по ал. 1 се осигурява с искрогасители и пожаротехнически средства за първоначално гасене съгласно приложение № 2.

(3) Допуска се използване на техника по ал. 1 с турбокомпресори и двигатели с повече от един шумозаглушител, без да е осигурена с искрогасители.

**Чл. 21.** (1) Елементите и съоръженията на електрическите инсталации на техниката по чл. 20 се поддържат защитени от топлинни и механични въздействия с цялостна изолация, надеждно закрепени връзки и стандартни предпазители.

(2) Акумулаторните батерии се закрепват неподвижно и се защитават от механично въздействие и попадане на метални предмети върху полюсите.

**Чл. 22.** Не се допускат течове на гориво и масла от тръбопроводите и елементите на горивната, мазилната и хидравличната система на техниката.

**Чл. 23.** Техниката по чл. 20 се осигурява със защита от статично електричество.

**Чл. 24.** (1) Не се допускат пукнатини, откъснати части, разслоения, разкъсвания на гумения слой и други механични повреди на ремъците и веригите на предавките на техника по чл. 20.

(2) Предавките по ал. 1 се осигуряват със защитни елементи.

**Чл. 25.** Основните възли на хедера при зърнокомбайните трябва да отговарят на следните изисквания:

1. пластините на режещия апарат да са плътно закрепени;
2. мотовилото да няма огъване или счупване на пружинните палци, както и изтичане на смазка през уплътненията;
3. при завъртане на шнека на хедера същият не трябва да осъществява контакт с неподвижните елементи, а палците свободно да се плъзгат.

**Чл. 26.** Техниката по чл. 20 се почиства ежедневно след приключване на работа от наслоен прах, горими растителни остатъци и масло.

**Чл. 27.** (1) Земеделската техника се допуска до участие в жътвената кампания, ако е преминала годишен технически преглед, когато такъв се изисква съгласно Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, или периодичен технически преглед съгласно Закона за движение по пътищата, и е осигурена с изискващите се пожаротехнически средства и искрогасители, съгласно чл. 20.

(2) Допускането на земеделската техника до участие в жътвена кампания се извършва със становище на началника на РСПБЗН след подадено искане по чл. 13, ал. 1, т. 3 с приложени документи по чл. 13, ал. 2.

### Допълнителна разпоредба

**§ 1.** По смисъла на тази наредба:

1. „Земеделски земи“ са земите по чл. 2 от Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи.
2. „Жътвена кампания“ са дейности, включващи организация и подготовка, ожъвяване, транспортиране, обработка, съхранение и складиране на продукцията (реколтата) от житни култури.
3. „Земеделска техника“ са всички видове зърнокомбайни, трактори, ремаркета, сламопреси, сламосъбирачки, семечистачни машини, както и автомобили, участващи в жътвената кампания.
4. „Житни култури“ са: пшеница, ечемик, ръж, тритикале и овес.
5. „Восъчна зрялост“ е степен на узряване (етап) преди пълната зрялост на зърното, когато зърната от средата на класа (или метлицата) получават свойствения за зрялото зърно цвят и консистенцията им при смачкване има воськоподобен вид. Всички части на растението са пожълтели, но жилави.
6. „Пожарозащитна ивица“ е площ с определена ширина, почистена от растителност или с изоран почвен слой.
7. „Линейни обекти“ са автомагистрали, пътища, железопътни линии, подземни и надземни топлопроводи, паропроводи, газопроводи, продуктопроводи, водопроводи, канализации, кабели, електропроводи, въжени, телефонни, телеграфни, радиосъобщителни и телекомуникационни линии.

### Заклучителни разпоредби

**§ 2.** Наредбата се издава на основание чл. 125, ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи и § 1, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи.

**§ 3.** Контролът по изпълнение на наредбата се възлага на органите за ПБЗН, осъществяващи държавен противопожарен контрол, и от органите на КТИ при МЗХ.

**§ 4.** Тази наредба отменя Наредба № Из-1053 от 2011 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при извършване на дейности в земеделските земи (ДВ, бр. 39 от 2011 г.).

Министър на вътрешните работи: **Веселин Вучков**  
Министър на земеделието и храните: **Десислава Танева**  
Приложение № 1 към чл. 13, ал. 1, т. 3  
ДО  
НАЧАЛНИКА НА  
РСПБЗН – .....  
гр. ....

ИСКАНЕ

От.....  
(наименование на физическо/юридическо лице, седалище, адрес на управление)

представяван от.....  
(име, презиме, фамилия)

Адрес за кореспонденция: .....  
телефон за контакт: .....; e-mail: ..... @ .....

ГОСПОДИН НАЧАЛНИК,

На основание чл. 125, ал. 1, т. 3 ЗМВР и Наредба № 8121з-968 от 2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при извършване на дейности в земеделските земи моля да ми бъде издадено становище за допускане до участие в жътвена кампания 20 ..... г. на следната земеделска техника:

| №   | Вид на земеделската техника | Регистрационен (инвентарен) номер | Преминат технически преглед          |                                | Подлежи на следващ технически преглед до: | Вид и брой на пожаротехническите средства и искрогасителите, с които е оборудвана техниката, в съответствие с приложение № 2 от Наредбата за правилата и нормите за пожарна безопасност при извършване на дейности в земеделските земи |
|-----|-----------------------------|-----------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                             |                                   | вид на прегледа (годишен/периодичен) | дата на извършване на прегледа |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 1.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 2.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 3.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 4.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 5.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 6.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 7.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 8.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 9.  |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |
| 10. |                             |                                   |                                      |                                |                                           |                                                                                                                                                                                                                                        |

Прилагам към искането следните документи:

- ☐ пълномощно с нотариална заверка на подписа – когато искането се подава от упълномощено лице;
- ☐ копия на документи, удостоверяващи, че съответната земеделска техника е преминала годишен технически преглед, когато се изисква съгласно Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, или периодичен технически преглед съгласно Закона за движение по пътищата;
- ☐ документ за внесена държавна такса съгласно Тарифа № 4 за таксите, които се събират в системата на МВР по Закона за държавните такси.

Дата: ..... 20\_\_ г.

Подам искането: .....  
(подпис)

Приложение № 2 към чл. 13, ал. 1, т. 7, чл. 17, ал. 2 и чл. 20, ал. 2  
ТАБЛИЦА

за окомплектоване на площадките за зареждане с ЛЗТ и ГТ и на земеделската техника с искрогасители и пожаротехнически средства за първоначално гасене

| №  | Наименование                                                                          | Искро-<br>гасител<br>за всяка<br>ауспухова<br>тръба*, бр. | Прахов<br>пожаро-<br>гасител<br>(6 кг) или<br>с CO <sub>2</sub><br>(5 кг), бр. | Пожаро-<br>гасител на<br>водна<br>основа<br>(9 л),<br>бр. | Лопата,<br>бр. | Вила,<br>бр. | Канджа,<br>бр. | Противо-<br>пожарно<br>одеяло<br>с размери<br>не по-малки от<br>1,5 m на<br>1,5 m, бр. | Тупалка,<br>бр. | Съд<br>с 200 л<br>вода и<br>с 2 бр.<br>кофи |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|----------------|--------------|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------------------|
| 1  | 2                                                                                     | 3                                                         | 4                                                                              | 5                                                         | 6              | 7            | 8              | 9                                                                                      | 10              | 11                                          |
| 1. | Зърнокомбайн                                                                          | 1                                                         | 2                                                                              | 2 за<br>пожари клас<br>В                                  | 1              | –            | –              | 1                                                                                      | 2               | –                                           |
| 2. | Трактор                                                                               | 1                                                         | 1                                                                              | –                                                         | –              | –            | –              | –                                                                                      | 2               | –                                           |
| 3. | Автомобил –<br>товарен                                                                | 1                                                         | 1                                                                              | –                                                         | –              | –            | –              | –                                                                                      | 2               | –                                           |
| 4. | Сламопреса                                                                            | –                                                         | –                                                                              | –                                                         | –              | –            | –              | –                                                                                      | 1               | –                                           |
| 5. | Сламосъбирачки                                                                        | –                                                         | –                                                                              | –                                                         | –              | –            | –              | –                                                                                      | 1               | –                                           |
| 6. | Семечистачни<br>машини                                                                | –                                                         | –                                                                              | –                                                         | –              | –            | –              | –                                                                                      | 1               | –                                           |
| 7. | Ремарке                                                                               | –                                                         | –                                                                              | –                                                         | 1              | –            | 1              | –                                                                                      | 2               | –                                           |
| 8. | Временна<br>площадка за<br>зареждане на<br>машини с ЛЗТ и<br>ГТ (200 м <sup>2</sup> ) | –                                                         | 2 с клас на<br>праха ВС                                                        | 2 за<br>пожари<br><br>клас В                              | –              | –            | –              | 2 – тежък тип                                                                          | –               | 1                                           |

\* Изискванията не се отнасят за земеделска техника с турбокомпресори и двигатели с повече от един шумозаглушител.

*Забележка.* Техниката за пожарогасене по чл. 17, ал. 2 се състои от прикачно ремарке с цистерна с вода най-малко 2000 л, с помпа и осигурено теглително средство. Тази техника се оборудва с един двупътен разклонител с щорцови съединители, два шланга с диаметър 52 мм и минимална дължина по 10 м, един струйник със спирателен кран 52 мм и два струйника за разпръсната струя. Пожарогасителното съоръжение може да бъде заменено с поливомиячна машина или пожарен автомобил.